

Отримано: 27 серпня 2024 р.

Прорецензовано: 17 вересня 2024 р.

Прийнято до друку: 24 вересня 2024 р.

e-mail: voloshanmarina@gmail.com

ORCID-ідентифікатор: <https://orcid.org/0009-0006-9449-9659>

DOI: 10.25264/2311-5149-2024-34(62)-39-47

Волошан М. О. Методичний підхід до аналізу та оцінки ризиків і загроз забезпечення економічної безпеки будівельних підприємств України. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»* : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, вересень 2024. № 34(62). С. 39–47.

УДК: 65.012.8

JEL-класифікація: L23, L74, H56

Волошан Марина Олексіївна,

аспірант кафедри менеджменту і публічного адміністрування

Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО АНАЛІЗУ ТА ОЦІНКИ РИЗИКІВ І ЗАГРОЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

У статті запропоновано методичний підхід до аналізу та оцінки ризиків і загроз економічної безпеки будівельних підприємств України. Встановлено, що проблеми економічної безпеки (ЕБ) постають перед кожним підприємством як в умовах стабільного розвитку, так і під час криз. Тому будівельні підприємства все більше уваги приділяють діагностиці та аналізу економічної безпеки в цілому. Часто виживання підприємства в складних економічних умовах залежить від його здатності своєчасно ідентифікувати та управляти різними ризиками та загрозами, які створюють складне та нестабільне середовище. Зроблено висновок, що ризики та загрози можуть мати значний вплив на безпеку будівельних підприємств, оскільки вони породжують невизначеність практично у всіх сферах діяльності суб'єкта господарювання. У комплексі ці елементи можуть погіршити фінансову стабільність будівельних підприємств, знизити їх конкурентоспроможність і загалом поставити під загрозу їх економічну стабільність.

Ключові слова: методичний підхід, аналіз, оцінка, ризики, загрози, економічна безпека, будівельні підприємства.

Maryna Voloshan,postgraduate student at the Department of Management and Public Administration,
O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv

METHODOLOGICAL APPROACH TO ANALYZING AND EVALUATING RISKS AND THREATS TO ENSURE THE ECONOMIC SECURITY OF CONSTRUCTION ENTERPRISES IN UKRAINE

The article proposes a methodological approach to the analysis and assessment of risks and threats to the economic security of construction enterprises in Ukraine. It establishes that economic security (ES) issues arise for every enterprise both under stable development conditions and during crises. Consequently, construction companies are increasingly focusing on diagnosing and analyzing economic security as a whole. Often, the survival of a business in challenging economic conditions depends on its ability to identify and manage various risks and threats in a timely manner, which create a complex and unstable environment.

In this study, a multi-criteria classification of threats to the economic security of construction enterprises has been developed, and the main types of internal threats have been examined. A comprehensive approach to studying these threats is proposed, which enhances understanding of the risk implementation mechanism in the construction sector. The level of economic security of an enterprise is influenced by numerous interconnected factors, including risks related to projects, financing, and material supply, as well as external conditions such as the economic situation and political stability.

It is noted that the analysis of threats and risks significantly impacting the economic security of enterprises reveals substantial contradictions that necessitate further consideration of key factors from both the external and internal environments. The study concludes that risks and threats can significantly affect the safety of construction enterprises, generating uncertainty in nearly all areas of the business's activities. Collectively, these elements can worsen the financial stability of construction enterprises, reduce their competitiveness, and generally threaten their economic stability. The proposed methodological approach allows for the consideration of significant external and internal environmental factors that affect the provision of economic security.

Keywords: methodological approach, analysis, assessment, risks, threats, economic security, construction enterprises.

Постановка проблеми. Глобалізація фінансових ринків, розвиток інформаційних технологій, розширення спектру послуг, впровадження інновацій в управлінні підприємствами та консолідація капіталу – усі ці фактори призвели до суттєвих змін у діяльності будівельних підприємств. Проблеми економічної безпеки (ЕБ) постають перед кожним підприємством як в умовах стабільного розвитку, так і під час криз. Тому будівельні підприємства все більше уваги приділяють діагностиці та аналізу економічної безпеки

в цілому. Часто виживання підприємства в складних економічних умовах залежить від його здатності своєчасно ідентифікувати та управляти різними ризиками та загрозами, які створюють складне та нестабільне середовище.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методичні та практичні аспекти управління економічною безпекою будівельних підприємств України розглядалися багатьма вченими-економістами. Серед них В. Андрієнко [1], Н. Богдан [2], В. Дмитренко [3], К. Дяченко [4], Н. Кондратенко [5; 6], С. Корбут [7], Н. Пархоменко [8], О. Попело [9] та ін.

Але, окрім узагальнення теоретико-методичних та практичних аспектів управління економічною безпекою будівельних підприємств, є нагальна потреба проведення аналізу ризиків та загроз її забезпечення.

Мета дослідження: розробити методичний підхід до аналізу та оцінки ризиків і загроз економічної безпеки будівельних підприємств України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Існують різні підходи до оцінки рівня економічної безпеки підприємств, які базуються на методиках із застосуванням експертних оцінок та скорингових методів [10]. Однак, деякі з цих підходів не враховують вплив зовнішнього середовища, а інші – специфіку структури окремого будівельного підприємства. Тому очевидною є необхідність пошуку та вдосконалення інструментів для оцінки, аналізу та управління економічною безпекою будівельних підприємств.

Основними характеристиками економічної безпеки будівельного підприємства, яка забезпечує стійкий і збалансований стан підприємства, дозволяє на ранніх етапах виявляти проблеми та загрози в діяльності підприємства, гарантує ефективність функціонування підприємства та нейтралізує проблеми, загрози, кризи та ризики банкрутства [7].

Забезпечення економічної будівельного безпеки підприємства досягається шляхом:

- ідентифікації загроз, ризиків та потенційних небезпек, пов'язаних з ними;
- впровадження системи моніторингу та діагностики рівня економічної безпеки;
- визначення індикаторів економічної безпеки будівельного підприємства.

Отже, основною метою економічної безпеки будівельного підприємства є безперервна підтримка збалансованого і стійкого стану підприємства, здатного витримувати вплив будь-яких загроз.

Таким чином, в дослідженні сформована багатокритеріальна класифікація загроз економічній безпеці будівельного підприємства, яка представлена в табл. 1.

Таблиця 1

Класифікація загроз економічній безпеці будівельних підприємств

Категорія	Класифікація	Характеристика
За сферою виникнення	Внутрішні загрози	пов'язані з внутрішньою діяльністю підприємства (управління, фінанси, технології, персонал).
	Зовнішні загрози	виникають внаслідок впливу зовнішнього середовища (економічні, політичні, соціальні фактори).
За природою	Фінансові загрози	пов'язані з фінансовими втратами, ліквідністю, інвестиціями.
	Операційні загрози	проблеми, що виникають в процесі щоденної діяльності підприємства (збої в постачанні, виробничі збої).
	Технологічні загрози	пов'язані з використанням технологій (кіберзагрози, збої в ІТ-системах).
	Екологічні загрози	вплив екологічних факторів на діяльність підприємства (природні катастрофи, екологічні регуляції).
За характером впливу	Прямі загрози	безпосередньо впливають на діяльність підприємства (фінансові втрати, порушення в постачанні).
	Непрямі загрози	можуть вплинути на підприємство через певний час (зміни в законодавстві, зміни в ринкових умовах).
За тривалістю впливу	Короткострокові загрози	можуть виникнути і бути актуальними в найближчий час (фінансові кризи, ринкові коливання).
	Довгострокові загрози	вимагають уваги впродовж тривалого часу (системні зміни в економіці, технологічні тренди).
За масштабом виникнення	Глобальні загрози	впливають на великі групи підприємств або цілі галузі (економічні кризи, глобальні зміни клімату).
	Регіональні загрози	стосуються підприємств, що працюють в певному регіоні (політична нестабільність, локальні економічні проблеми).
	Локальні загрози	впливають на конкретне підприємство або групу підприємств (внутрішні конфлікти, технологічні збої).

Продовження таблиці 1

За поширенням наслідків	Критичні загрози	можуть призвести до значних втрат або навіть банкрутства підприємства (катастрофи, великі фінансові збитки).
	Помірні загрози	викликають проблеми, які можна вирішити в короткостроковій перспективі (тимчасові збої, проблеми з постачанням).
	Незначні загрози	маловажливі, незначно впливають на діяльність підприємства (несерйозні ризики).
За можливістю виявлення	Видимі загрози	легко ідентифікуються на ранніх стадіях (фінансові проблеми, зміни в ринковій ситуації).
	Сховані загрози	виявляються лише в процесі діяльності або під час кризових ситуацій (управлінські прорахунки, неефективні процеси).
За вірогідністю реалізації	Висока ймовірність	загрози, які ймовірно реалізуються в найближчому майбутньому (економічні коливання, конкуренція).
	Середня ймовірність	загрози, які можуть реалізуватися, але не є гарантованими (зміни в законодавстві, соціальні протестні акції).
	Низька ймовірність	загрози, які маловірогідні, але можуть мати серйозні наслідки, якщо реалізуються (природні катастрофи, великі технологічні збої).
За джерелом виникнення	Об'єктивні загрози	виникають незалежно від діяльності підприємства, пов'язані з зовнішніми факторами (економічні кризи, природні катастрофи).
	Суб'єктивні загрози	зумовлені внутрішніми факторами, що виникають через управлінські помилки або некомпетентність (погане управління, неефективні рішення).
За розміром збитку	Незначні збитки	незначні фінансові втрати, які можна легко компенсувати (незначні коливання витрат, дрібні збої в роботі).
	Значні збитки	серйозні втрати, які потребують суттєвих зусиль для відновлення (втрата важливих контрактів, значні збої у виробництві).
	Катастрофічні збитки	критичні фінансові втрати, які можуть призвести до банкрутства або серйозних криз (великі технологічні аварії, масштабні фінансові кризи).
За можливістю прогнозування	Передбачувані загрози	ті, що можна ідентифікувати та оцінити заздалегідь (економічні зміни, зміни в законодавстві).
	Непередбачувані загрози	загрози, які виникають раптово і не можуть бути попередньо оцінені (природні катастрофи, політичні кризи).
За віддаленістю у часі	Безпосередні загрози	виникають в короткостроковій перспективі і можуть вплинути на діяльність підприємства негайно (економічні кризи, різкі зміни на ринку).
	Близькі загрози	можуть реалізуватися в середньостроковій перспективі (зміни в законодавстві, конкурентні ризики).
	Віддалені загрози	можуть проявитися в довгостроковій перспективі, але потребують уваги вже зараз (технологічні зміни, екологічні ризики).
За можливістю відвертання	Форс-мажорні загрози	ситуації, які не можуть бути передбачені або запобігати, і виникають внаслідок непередбачених обставин (природні катастрофи, військові конфлікти).
	Не форс-мажорні загрози	загрози, які можуть бути передбачені і запобігнуті через управлінські дії (недостатня підготовка до ринкових змін, неефективна стратегія).

Джерело: сформовано автором на основі [11; 12].

Загрози економічній безпеці будівельних підприємств можна поділити на два основні категорії: внутрішні та зовнішні. Внутрішні загрози виникають із факторів, які є частиною внутрішнього середовища підприємства або пов'язані з його діяльністю. Серед основних внутрішніх загроз можна виділити невідповідну структуру активів і пасивів, недостатній рівень забезпеченості фінансовими ресурсами, а також низьку компетентність вищого керівництва та працівників.

До переліку внутрішніх загроз економічній безпеці будівельних підприємств також можуть належати такі фактори, як неефективні внутрішні процеси, ризики, пов'язані з інформаційними технологіями, та проблеми з корпоративною культурою. Всі ці аспекти негативно впливають на стабільність та надійність підприємств. Детальніше про внутрішні загрози описано в табл. 2.

Таблиця 2

Основні види внутрішніх загроз

Загрози	Можливі прояви
Якість проєктів	– невиконання термінів будівництва; – зростання кількості проблемних проєктів; – зниження якості виконаних робіт; – перевитрати бюджету проєкту; – погіршення репутації підприємства
Фінансова структура	– недостатність власного капіталу; – високий рівень боргових зобов'язань; – низька ліквідність і проблеми з оборотними коштами; – дисбаланс у фінансуванні проєктів; – високі витрати на залучення фінансування
Дії персоналу	– неефективність роботи команди; – низький рівень кваліфікації працівників; – внутрішні конфлікти та відсутність командної роботи; – витоки конфіденційної інформації; – плинність кадрів та втрата ключових спеціалістів
Рівень управлінського складу	– неправильні управлінські рішення; – неефективність через неоптимальне використання ресурсів; – помилки в плануванні проєктів і ресурсів; – відсутність чіткої стратегії розвитку; – невідповідність між планами та реальністю
Залежність від постачальників	– обмежена можливість вибору постачальників; – зростання цін на матеріали; – погіршення умов постачання; – втрата конкурентних переваг через залежність від одного або декількох постачальників
Неефективність бізнес-процесів	– високі операційні витрати; – низька прибутковість проєктів; – недостатня оцінка ризиків під час виконання робіт; – відсутність диверсифікації в проєктах; – зниження конкурентоспроможності на ринку

Джерело: сформовано автором на основі [11; 12].

Зовнішніми загрозами вважаються фактори, що виникають під впливом зовнішнього середовища на будівельні підприємства, що може включати дії держави, загальну економічну ситуацію як в країні, так і в світі, а також рівень конкуренції в будівельній галузі. Додатковими зовнішніми загрозами можуть бути зміни в законодавстві, коливання валютних курсів, природні катастрофи, соціально-політичні ризики та війна в країні. Детальний опис зовнішніх загроз економічній безпеці будівельних підприємства наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Основні види зовнішніх загроз

Загрози	Можливі прояви
Економічна нестабільність	– зниження попиту на кредитні послуги; – зростання ризику неповернення кредитів; – падіння прибутковості підприємства
Зміни в законодавстві	– витрати на адаптацію до нових вимог; – можливість санкцій або штрафів; – зниження конкурентоспроможності через нові регуляції
Конкуренція на ринку	– втрата клієнтів на користь конкурентів; – зниження цінової політики, що веде до зменшення прибутків; – необхідність підвищення якості послуг
Валютні коливання	– зростання ризиків для зовнішніх кредитів; – вплив на фінансові результати через переоцінку активів; – зниження прибутковості операцій в іноземній валюті
Політичні ризики	– невизначеність у веденні бізнесу; – зростання ризику націоналізації активів; – можливі соціальні заворушення, що впливають на стабільність діяльності;
Природні катастрофи	– пошкодження фізичних активів; – втрата клієнтів і доходів через зупинку діяльності; – витрати на відновлення і страхові виплати

Продовження таблиці 3

Війна	<ul style="list-style-type: none"> – руйнування інфраструктури та об'єктів будівництва; – втрата робочої сили та ресурсів; – зупинка або затримка виконання проєктів через бойові дії; – підвищення ризиків інвестицій та капіталовкладень
Грошово-кредитна політика центрального банку	<ul style="list-style-type: none"> – зміни процентних ставок можуть ускладнити доступ до кредитів; – підвищення облікової ставки призводить до зростання витрат на фінансування; – обмеження ліквідності в економіці, що затрудняє виконання проєктів
Злочинна діяльність	<ul style="list-style-type: none"> – шахрайство в проєктах і з постачаннями; – витіки конфіденційної інформації; – корупційні схеми, що підривають довіру до підприємства
Діяльність держави	<ul style="list-style-type: none"> – невизначеність у політиці та регуляціях, що може заважати веденню діяльності будівельного підприємства; – зміни в податковій політиці, які можуть вплинути на прибутковість; – затримки в отриманні дозволів на будівництво через бюрократичні процедури
Негативні макроекономічні умови	<ul style="list-style-type: none"> – економічна рецесія, що знижує попит на будівельні послуги; – інфляція, яка підвищує витрати на матеріали та працю; – валютні коливання, які впливають на вартість імпортованих матеріалів

Джерело: сформовано автором на основі [11; 12].

Термін «ризик» тісно пов'язаний із поняттям «загроза» і детально розглядається в контексті діяльності будівельних підприємств, адже ризики становлять основні загрози їх економічній безпеці. Ризик для будівельного підприємства можна визначити як ймовірність того, що результати діяльності відхиляться від запланованих показників у негативному напрямку внаслідок впливу потенційних внутрішніх та зовнішніх загроз.

Комплексний підхід до вивчення загроз дозволяє краще зрозуміти механізм реалізації ризиків у будівельному секторі, оскільки на рівень економічної безпеки підприємства впливають численні взаємопов'язані фактори, що може включати ризики, пов'язані з проєктами, фінансуванням, постачанням матеріалів, а також зовнішніми умовами, такими як економічна ситуація та політична стабільність.

Сукупність ризиків для будівельних підприємств наведено на рис. 1, що відображає різні категорії ризиків і їх взаємозв'язок, а також їх вплив на загальну економічну безпеку підприємства. Такий підхід допомагає підприємствам виявляти, оцінювати та управляти ризиками, що, в свою чергу, забезпечує більш стійке і безпечне ведення бізнесу.

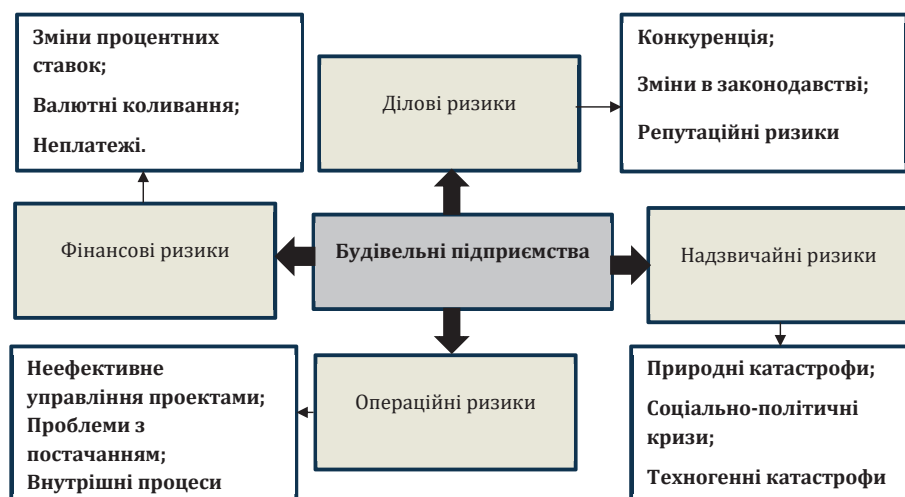
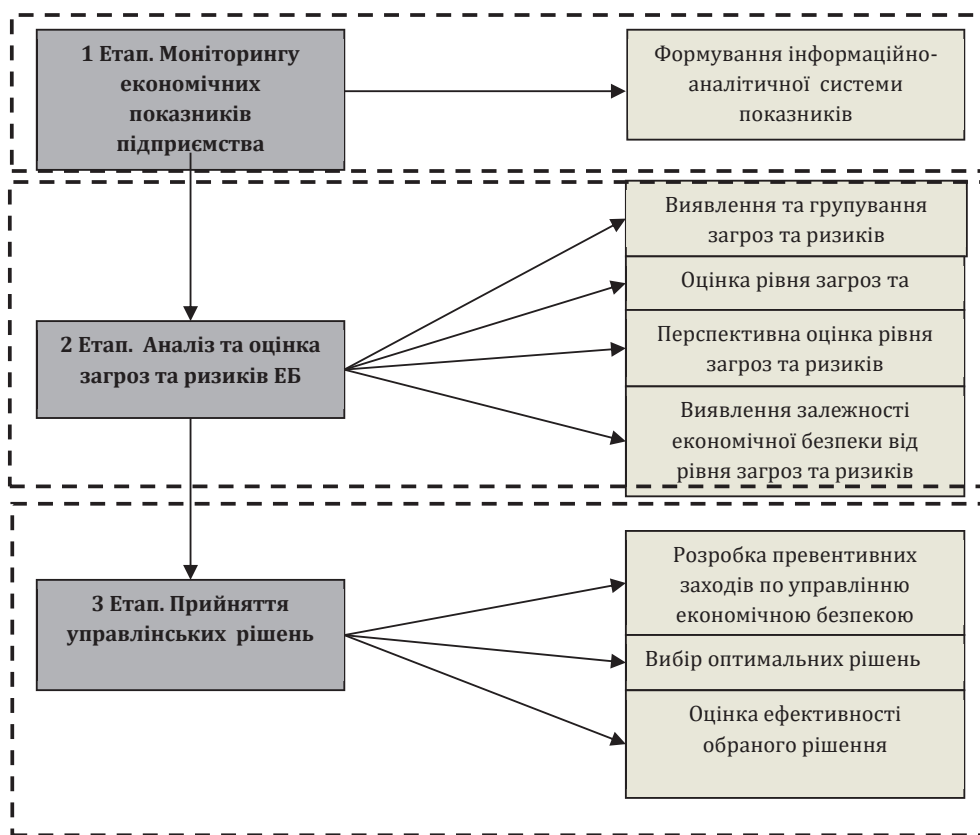

Рис. 1. Ризики діяльності будівельних підприємств

Джерело: сформовано автором на основі [11].

Отже, розглянуті вище ризики та загрози можуть суттєво впливати на безпеку будівельних підприємств, оскільки вони створюють невизначеність у фінансовій, операційній, діловій та інших сферах. У сукупності ці фактори можуть погіршити фінансову стабільність підприємства, знизити його конкурентоспроможність і загалом загрожувати економічній безпеці будівельних підприємств. Аналіз загроз та

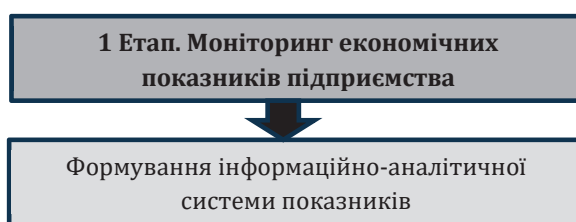
ризиків, що суттєво впливають на економічну безпеку підприємств, показує наявність істотних протиріч, які потребують подальшого врахування факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, які впливають на забезпечення ЕБ. Тому в дослідженні пропонується концептуальна схема взаємозв'язку оцінки та аналізу загроз та ризиків економічній безпеці будівельних підприємств (рис. 2).

Рис. 2. Концептуальна схема взаємозв'язку оцінки й аналізу загроз ЕБ будівельних підприємств

Джерело: сформовано автором.

Розглянемо кожен з етапів більш детально, етап 1 (рис. 3):

Рис. 3. Моніторинг економічних показників

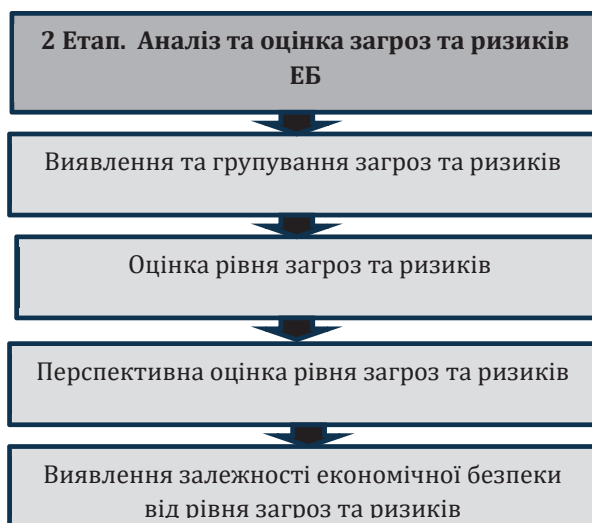
Джерело: сформовано автором.

На першому етапі моніторингу економічних показників будівельних підприємств здійснюється систематичний збір і аналіз даних про фінансові, виробничі та ринкові показники, що включатиме виявлення ключових індикаторів, які впливають на ефективність діяльності підприємства, таких як витрати на матеріали, робочу силу, продуктивність, обсяги виконаних робіт і прибутковність. Зібрана інформація структурується у вигляді інформаційно-аналітичної системи, що дозволить вчасно реагувати на зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі, виявляти потенційні загрози і можливості для оптимізації процесів, що, в свою чергу, сприятиме підвищенню конкурентоспроможності підприємства. Одна з найбільш важливих задач, які вирішуються в рамках цього етапу, є формування показників.

На другому етапі аналізу та оцінки загроз і ризиків ЕБ будівельних підприємств проводиться всебічне вивчення можливих загроз, які можуть негативно вплинути на їхню діяльність. Експертами виявляються і

грукуються загрози та ризики, класифікуючи їх за категоріями, такими як фінансові, технологічні, екологічні та соціальні та ін. Далі проводиться оцінка їх рівня, що включає визначення ймовірності виникнення кожної загрози та можливого впливу на підприємство. Додатково, перспективна оцінка дозволить спрогнозувати, як зміниться ситуація у майбутньому, а також виявити залежності між економічною безпекою і рівнем загроз, що допоможе розробити стратегії для їх мінімізації або уникнення загалом. Цей аналіз стане основою для подальших кроків у забезпеченні економічної безпеки підприємства.

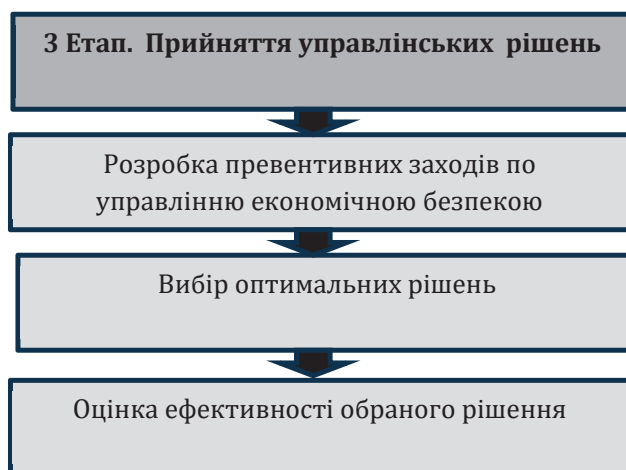
Розглянемо наступний етап (рис. 4).

Рис. 4. Аналіз та оцінка загроз та ризиків ЕБ

Джерело: сформовано автором.

Наступний етап – це етап прийняття управлінських рішень (рис. 5).

Рис. 5. Прийняття управлінських рішень

Джерело: сформовано автором.

На останньому етапі прийняття управлінських рішень проводиться розробка превентивних заходів, спрямованих на управління економічною безпекою, що включає створення системи контролю і моніторингу, а також заходи для мінімізації ризиків. На цьому етапі також проводиться аналіз різних стратегій і обираються оптимальні рішення, які найкраще відповідають специфіці підприємства та поточним загрозам. Важливою є також оцінка ефективності обраних рішень, що дозволяє визначити їх вплив на економічну безпеку, а також виявити можливості для коригування стратегій у разі необхідності. Цей процес допомагає забезпечити стійкість підприємства та знизити ймовірність негативних наслідків від загроз.

Висновки. Проведене дослідження дозволило зробити висновок, що ризики та загрози можуть мати значний вплив на безпеку будівельних підприємств, оскільки вони породжують невизначеність практично у всіх сферах діяльності суб'єкта господарювання. У комплексі ці елементи можуть погіршити фінансову стабільність будівельних підприємств, знизити їх конкурентоспроможність і загалом поставити під загрозу їх економічну стабільність.

Запропонований методичний підхід до аналізу та оцінки ризиків і загроз економічної безпеки будівельних підприємств України дозволяє врахувати значні фактори зовнішнього та внутрішнього середовища, які впливають на забезпечення ЕБ, що дозволяє приймати ефективні управлінські рішення та розробляти превентивні заходи, спрямовані на управління економічною безпекою, що включає створення системи контролю і моніторингу, а також заходи для мінімізації ризиків.

Перспективою подальших досліджень має стати аналіз закордонного досвіду управління економічною безпекою будівельних підприємств

Література:

1. Андрієнко В. М. Сучасні підходи до забезпечення економічної безпеки будівельних підприємств. *Будівельне виробництво*. 2013. № 55. С. 14–22.
2. Andriienko V. M. Suchasni pidkhody do zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky budivelnikh pidpriemstv [Modern approaches to ensuring the economic security of construction enterprises]. *Budivselne vyrobnytstvo [Construction production]*. 2013. № 55. S. 14–22 [in Ukraine].
3. Богдан Н. М. Теоретичні аспекти забезпечення економічної безпеки підприємств будівельного комплексу в процесі взаємодії із зовнішнім середовищем. *Ефективна економіка*. 2012. № 10. С. 18–26.
4. Bohdan N. M. Teoretychni aspekty zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky pidpriemstv budivelnogo kompleksu v protsesi vzaiemodii iz zovnishnim seredovyshchem [Theoretical aspects of ensuring the economic security of enterprises of the construction complex in the process of interaction with the external environment]. *Efektivna ekonomika [Efficient economy]*. 2012. № 10. S. 18–26 [in Ukraine].
5. 3. Дмитренко В. І. Методичний підхід до оцінювання стану системи економічної безпеки будівельних підприємств під впливом державного регулювання. *Вісник Черкаського університету. Серія «Економічні науки»*. 2015. № 33 (366). С. 37–42.
6. Dmytrenko V. I. Metodichniy pidkhid do otsiniuvannia stanu systemy ekonomichnoi bezpeky budivelnikh pidpriemstv pid vplyvom derzhavnoho rehuliuвання [Methodical approach to assessing the state of the economic security system of construction enterprises under the influence of state regulation]. *Visnyk Cherkaskoho universytetu. Seriya «Ekonomiczni nauky» [Herald of Cherkasy University. Series "Economic Sciences"]*. 2015. № 33 (366). S. 37–42 [in Ukraine].
7. 4. Дяченко К. С. Система економічної безпеки діяльності будівельних підприємств у розрізі функціональних складових. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2019. № 22. С. 45 – 69.
8. Diachenko K. S. Systema ekonomichnoi bezpeky diialnosti budivelnikh pidpriemstv u rozrizi funktsionalnykh skladovykh [System of economic security of construction enterprises in terms of functional components]. *Problemy i perspektivy rozvytku pidpriemnytstva [Problems and prospects of entrepreneurship development]*. 2019. № 22. S. 45–69 [in Ukraine].
9. 5. Kondratenko, N. O. (2019). Methodical approach to assessing the level of construction company financial security / N. O. Kondratenko, L. B. Kovalenko, D. A. Novikov, M. K. Gnatenko. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. №29. С. 287 – 295. URL : <http://fkd.org.ua/article/view/171902> (2024, July, 11) [In English].
10. 6. Kondratenko, N.O. (2020). Organizational and methodical provision of the financial and economic security management of the enterprise / N.O. Kondratenko H. O. Doroshenko, I. A. Ternova, S. N. Babych, O. G. Dorosheko. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. Т. 1, № 32. С. 129–1375. URL : <http://fkd.org.ua/article/view/200301> (2024, July, 11) [In English].
11. 7. Корбут С., Матюх С. Теоретичні основи економічної безпеки та її особливості у будівельній галузі. *Development Service Industry Management*. 2024. (1). С. 102–106. URL : [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-5\(14\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-5(14)) (дата звернення: 11.08.2024).
12. Korbut S., Matiukh S. Teoretychni osnovy ekonomichnoi bezpeky ta yii osoblyvosti u budivelnii haluzi [Theoretical foundations of economic security and its features in the construction industry]. *Development Service Industry Management*. 2024. (1). S. 102–106. URL : [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-5\(14\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-5(14)) (2024, July, 11) [in Ukraine].
13. 8. Пархоменко Н. О. Особливості управління економічною безпекою будівельного підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7877> (дата звернення: 20.08.2024).
14. Parkhomenko N. O. Osoblyvosti upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu budivelnogo pidpriemstva [Peculiarities of managing the economic security of a construction enterprise]. *Efektivna ekonomika [Efficient economy]*. 2020. № 5. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7877> (2024, August, 20) [in Ukraine].
15. 9. Попело О. В., Дубина М. В. Теоретичні аспекти забезпечення економічної безпеки будівельних підприємств в контексті підвищення їх конкурентоспроможності. *Економіка та суспільство*. 2023. № 54. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2811> (дата звернення: 20.08.2024).
16. Popelo O. V., Dubyna M. V. Teoretychni aspekty zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky budivelnikh pidpriemstv v konteksti pidvyshchennia yikh konkurentospromozhnosti [Theoretical aspects of ensuring the economic security of

construction enterprises in the context of increasing their competitiveness]. *Ekonomika ta suspilstvo [Economy and society]*. 2023. № 54. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2811> (2024, August, 20) [in Ukraine].

10. Димченко О. В., Рудаченко О. О., Мартем'янова Т. Побудова моделей економічної безпеки комерційного банку. *Приазовський економічний вісник*. 2020. Вип. 5(22). С. 62-68. URL : http://pev.kpu.zp.ua/journals/2020/5_22_ukr/14.pdf (дата звернення: 20.08.2024).

Dymchenko O. V., Rudachenko O. O., Martemianova T. Pobudova modelei ekonomichnoi bezpeky komertsiiinoho banku [Building models of economic security of a commercial bank]. *Pryazovskyi ekonomichnyi visnyk [Priazov Economic Herald]*. 2020. Vyp. 5(22). S. 62-68. URL : http://pev.kpu.zp.ua/journals/2020/5_22_ukr/14.pdf (2024, August, 20) [in Ukraine].

11. Amiraslanova, D., Valiyeva, L., Gurbanova R., Kocharli, H. (2024). Evaluation of financial indicators of an enterprise as an element of economic security. *Academy Review*. 2 (61). P. 145-157. DOI : 10.32342/2074-5354-2024-2-61-10 (2024, August, 18) [In English].

12. Bayboboeva, F. (2023). Theoretical Foundations of Private Entrepreneurship's Economic Security. *Journal of Contemporary Business Law & Technology: Cyber Law, Blockchain, and Legal Innovations*. 1(2). P. 1–4. DOI : <https://doi.org/10.61796/ejcbt.v1i2.85> (2024, August, 18) [In English].